

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo

ZYRA E RREGULLATORIT PËR ENERGJI
REGULATORNI URED ZA ENERGIJU
ENERGY REGULATORY OFFICE

RAPORTI RREGULLATIV
Përcaktimi i të Hyrave Maksimale të Lejuara për Ngrohtoren e Qytetit Gjakova SH.A.
Sezoni i Ngrohjes 2023/2024
/draft për konsultim publik/

Prishtinë, nëntor 2023

PËRMBAJTJA

1 Hyrje	3
2 Parimet dhe Formulimi i Metodologjisë Tarifore	4
3 Përcaktimi i të Hyrave të Lejuara.....	6
3.1 Vlerësimi dhe përcaktimi i kostove operative të lejuara	7
3.2 Përcaktimi i Bazës së Rregulluar të Aseteve (RAB).....	13
3.3 Vlerësimi dhe Përcaktimi i Zhvlerësimit Vjetor për sezonin 2023/2024	15
3.4 Përcaktimi i Kthimit të Lejuar në RAB (Fitimi i Lejuar)	16
3.5 Përcaktimi i Kostos së Humbjeve në Rrjet.....	19
3.6 Përshtatja (Axhustimi)	19
3.7 Llogaritja e të Hyrave Maksimale të Lejuara - Përmbledhje.....	19
4 Bilanci i Energjisë Termike.....	21

1 Hyrje

Në pajtim me legjislacionin primar – nenet 47 dhe 48 të Ligjit për Rregullatorin e Energjisë, Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) është përgjegjëse për përcaktimin e metodologjisë së tarifave dhe aprovimin e tarifave në sektorin e rregulluar të energjisë; këtu janë një sërë parimesh të gjera, siç janë parimet e mos-diskriminimit dhe arsyeshmërisë me të cilat ndërmarrjet e energjisë do të mund t'i rikthenin të gjitha kostot e arsyeshme përfshirë edhe kthimin e arsyeshëm në investimet e tyre. Gjithashtu nenet 18 dhe 19 të Ligjit për Energjinë Termike përcaktojnë se Furnizuesi me obligimin e shërbimit publik, kryen furnizimin me energji termike me tarifa të rregulluara.

Përderisa sektori i energjisë termike në transportimin dhe shpërndarjen e energjisë termike klasifikohet si monopol i natyrshëm, dhe për arsye se gjithashtu në gjenerim dhe furnizim ende nuk ekziston konkurrenca, atëherë tarifat e ngrohjes qendrore, që i përmbajnë të gjitha komponentët e lartpërmendura, i nënshtrohen përcaktimit - miratimit nga ZRRE-ja.

Brenda kompetencave dhe obligimeve të veta ligjore, Zyra e Rregullatorit për Energji ka nxjerrë Rregullën për Vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike. Rregulla përcakton procedurat për dorëzimin, shqyrtimin e aplikacionit tarifor dhe aprovimin e tarifave, si dhe Metodologjinë për llogaritjen e të hyrave të lejuara dhe tarifave.

Për përcaktimin e të hyrave të lejuara për sezonin e ngrohjes 2023/2024 janë marrë parasysh si vijon:

- Informatat e dhëna nga NQ Gjakova në aplikacionin e tyre tarifor për sezonin e ngrohjes 2023/2024;
- Informatat tjera nga NQ Gjakova në kuadër të raportimeve rregullative për sezonin e kaluar; Lidhur me këtë duhet theksuar se të dhënat historike për NQ Gjakovën janë të mangëta për arsye të ndërrimit të teknologjisë së prodhimit të energjisë termike – konkretisht ngrahorja e re me biomasë ka filluar operimin e rregullt në vitin 2021.

Ecuria e procesit të shqyrtimit tarifor:

- **Me 1 qershor 2023** – ZRRE ka lëshuar shkresën për njoftimin e fillimit të shqyrtimit të tarifave për NQ Gjakova për sezonin 2023/2024; kjo është pasuar me kërkesën e ZRRE-së për të dhëna dhe informata dërguar me 02 qershor 2022, ku janë përshkruar detajisht të dhënat dhe informatat që NQ Gjakova duhet dorëzuar për shqyrtimin tarifor, si dhe Planin dhe Orarin;
- **Me 18 Gusht 2023** – NQ Gjakova përmes e-mailit ka dorëzuar aplikacionin tarifor për sezonin 2023/2024 me të dhënat dhe informatat e kërkuara për shqyrtim tarifor;
- **Me 11 shtator 2023** – Pas analizimit dhe vlerësimit të të dhënave dhe informatave të dorëzuara nga NQ Gjakova, ZRRE ka dërguar komentet me shkrim, ku janë specifikuar kërkesat për korrigjim, përmirësim dhe plotësim të aplikacionit fillestarë;
- **Me 18 shtator 2023** – NQ Gjakova ka ri-dorëzuar aplikacionin me disa nga korrigjimet, përmirësimet dhe plotësimet e kërkuara në komentet e ZRRE-së, si dhe përgjigjet në komentet e ZRRE-së.

2 Parimet dhe Formulimi i Metodologjisë Tarifore

Për përcaktimin e të Hyrave të lejuara dhe të tarifave të energjisë termike për sezonin 2023/2024 është zbatuar Metodologjia e përcaktuar në Rregullën për Vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike.

Parimet

Parim bazë i kësaj metodologjie është se tarifat për ndërmarrjet që ofrojnë shërbime publike duhet të mbulojnë të gjitha kostot e arsyeshme - operative dhe kapitale, kështu që në njërin anë konsumatorët nuk do të duhej të paguajnë më tepër se sa kostoja e shkaktuar për ofrimin e shërbimeve, ndërsa në anën tjetër ndërmarrja e shërbimeve publike duhet të mbulojë të gjitha kostot e arsyetuara plus një normë të arsyeshme të kthimit në investimet kapitale. Çmimi final i shërbimit zakonisht përcaktohet për të përfshirë të gjitha kostot operative të ndërmarrjeve që ofrojnë shërbime publike, d.m.th., të mbulojë koston e prodhimit, shpërndarjes dhe furnizimit (operimi dhe mirëmbajtja, lënda djegëse, pagat, kostot e humbjeve në rrjet, shpenzimet e përbashkëta dhe administrative, etj.) plus një kthim të arsyeshëm në investimet që janë dedikuar ofrimit të shërbimit publik.

Duke qenë se në disa raste rregullimi i tillë nuk nxit ndërmarrjet për të ngritur efikasitetin operativ dhe të stimulojë kursimin e shpenzimeve, përkundrazi mund të nxisin mbi-investime në asete dhe gjithashtu, dhe duke marrë parasysh obligimin e Rregullatorit për të mbrojtur konsumatorët, kërkohet që ndërmarrjet jo vetëm të dëshmojnë “shpenzimet e arsyeshme” të deklaruara, por edhe të tregojnë një rritje të efikasitetit operativ dhe të kostove. Masat e tilla krijojnë bazë për bashkërendimin në fillim të shqyrtimit tarifor, në të cilën Rregullatori shpërblen apo ndëshkon ndërmarrjen për rritjen apo rënien e efikasitetit dhe kontrollit të kostos.

Formulimi

Me qëllim të llogaritjes së të Hyrave të lejuara dhe llogaritjes përfundimtare të tarifave, në Rregullën për Vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike (shtojcat 1,2,3, dhe 6) është dhënë në detaje formulimi i Metodologjisë tarifore. Megjithatë, për arsye konsistence, formulimi do të paraqitet shkurtimisht edhe në këtë raport.

Skematikisht, Metodologjia tarifore mund të tregohet si më poshtë. Kostot të cilat ndërmarrja duhet t'i mbulojë përbëhen nga kostot operative, nga zhvlerësimi që paraqet mundësinë që ndërmarrja të zëvendësojë asetet e veta, koston e humbjeve të rrjetit dhe kthimin në Bazën e Rregulluar të Aseteve (RAB), e cila në fakt paraqet fitimin për ndërmarrjen.

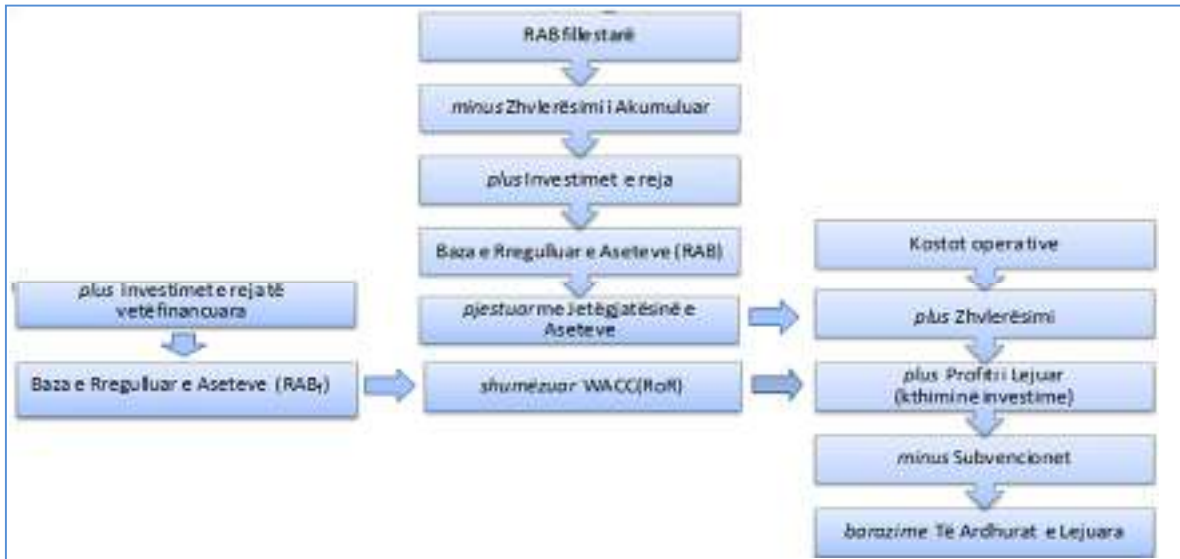

Figura 1: Skema e llogaritjes së të hyrave të lejuara

Formulat bazë të rregullimit:

Të hyrat e lejuara janë llogaritur sipas formulës:

$$\mathbf{MAR = OPM + DEP + RTN + LOS + ADJ}$$

Ku:

- MAR** Të Hyrat e lejuara maksimale;
- OPM** Kostot e lejuara të operimit dhe mirëmbajtjes;
- DEP** Zhvlerësimi vjetor i lejuar;
- RTN** Kthimi i lejuar në asete;
- LOS** Kostoja e humbjeve në rrjet;
- ADJ** Përshtatja (axhustimi) i të hyrave.

Të Hyrat e lejuara paraqesin koston vjetore të kompanisë, e që përmbajnë: i) kostot operative, të cilat janë të “arsyetuara”; ii) zhvlerësimin vjetor; iii) Koston e humbjeve në rrjet; dhe iv) kthimin e lejuar në Bazën e Rregulluar të Aseteve (RAB).

Kostot operative përbehen nga pjesa fikse dhe ajo variabile, e formuluar si vijon:

$$\mathbf{OC = OC_f + OC_v}$$

Kostot operative paraqesin kostot totale të arsyeshme të parashikuara për një vit, e që këtu hyjnë: i) kostot për lëndë djegëse, kostot e blerjes së energjisë termike dhe kostot tjera si energjia elektrike, kemikalet për trajtimin e ujit, pjesët rezervë; ii) kostot tjera operative të sistemit, riparimet dhe mirëmbajtja; dhe iii) kostot e personelit dhe kostot e përbashkëta. Kostot operative të lejuara nuk përfshijnë: i) subvencionet; ii) kostot e refuzuara nga autoritetet tatimore, dhe kostot e ndarjes së rezervave apo shpërndarjes së tyre; dhe iii) pagesat e qirasë për mjetet që nuk janë të shënuara në llogari-mbajtjen, shpenzimet financiare apo shpenzimet tjera të pa arsyetuara.

Baza e Rregulluar e Aseteve është llogaritur sipas formulës:

$$RAB_n^{\text{përf.}} = RAB_{n-1}^{\text{fill.}} + INV_n + WC_n - DEP_{n-1} - DIS_{n-1}$$

Baza e Rregulluar e Aseteve (RAB) paraqet asetet e ndërmarrjes të konsideruara për përdorim dhe të dobishme për ofrimin e shërbimit publik, e të cilat përfshijnë: i) Bazën e Rregulluar të Aseteve fillestar (RAB^{fill.}) që faktikisht paraqet RAB-in përfundimtarë të realizuar në sezonin paraprak 2022/23 (n-1); ii) investimet e reja kur janë të planifikuara dhe të aprovuara nga Rregullatori (INV_n); iii) kapitali i mjaftueshëm punues për kompaninë që të kryejë aktivitetet e saj (WC_n); Zhvlerësimin e asetëve të realizuar në sezonin paraprak 2022/23 (n-1) (DEP_{n-1}) dhe iv) Asetet e tjetërsuara (DIS_{n-1}).

ZRRE-ja, si Normë të Kthimit, ka marrë vlerën e WACC-ut (Mesatares së ponderuar të kostos së kapitalit). WACC (%) është shuma e mesatares së ponderuar të kostos së ekuitetit dhe kostos së borxhit, dhe është llogaritur sipas formulës:

$$WACC = [(D/V) * k_d] + [(E/V) * k_e]$$

Ku:

D/V-	Pjesa e borxhit nga baza totale e kapitalit
E/V -	Pjesa e ekuitetit nga baza totale e kapitalit
V -	Baza totale e kapitalit, e cila është i gjithë ekuiteti dhe borxhi
k _d -	Kostoja e borxhit
k _e -	Kostoja e Ekuitetit

3 Përcaktimi i të Hyrave të Lejuara

Për përcaktimin e të Hyrave të lejuara të NQ Gjakova SH.A. për sezonin 2023/2024, në pajtim Rregullën për Vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike, ZRRE ka ndërmarrë si vijon:

- 1) Vlerësimin dhe përcaktimin e kostove operative të lejuara;
- 2) Vlerësimin dhe përcaktimin e zhvlerësimit;
- 3) Përcaktimin e Kthimit të lejuar në RAB (kthimit në investime), i cili përfshin:
 - a) përcaktimin e RAB-it – vlerësimi dhe aprovimi i asetëve të kompanisë, verifikimi dhe aprovimi i investimeve të planifikuara dhe kapitalit punues; dhe
 - b) llogaritjen e Normës së kthimit të lejuar (RoR)/ WACC;
- 4) Vlerësimin dhe përcaktimin e kostos së lejuar për humbjet në rrjet.

Në përcaktimin e të Hyrave të lejuara, ZRRE ka marrë parasysh sa vijon:

- Informatat e ofruara nga NQ Gjakova në aplikacionin e tij për tarifën për sezonin e ngrohjes 2023/2024 – të dhënat rreth të ardhurave të parashikuara nga shitja e ngrohjes dhe nga shërbimet tjera të ndërlidhura, kostot e parashikuara totale, asetet dhe investimet e planifikuara, prodhimin dhe furnizimin e parashikuar të ngrohjes, si dhe sipërfaqen ngrohëse të parashikuar;
- Informatat që ZRRE i ka siguruar nga raportimet rregullative të sezoneve / viteve të kaluara.

Duke e ditur se informatat e parashikuara janë thelbësore për përcaktimin e të Hyrave të lejuara, këtudo të duhej të ishin të besueshme dhe reale. Përgjithësisht, në parashikimin / planifikimin e biznesit do të duhej të aplikohet qasje reale e përcjellur me vlerësim të hollësishëm të faktorëve të shumtë qëndikojnë në biznes; p.sh., vlerësimi i tregut dhe parashikimi i zgjerimit të bazës së konsumatorëve, vlerësimi i prodhimit / mundësitë e furnizimit dhe mundësitë financiare të kompanisë. Natyrisht, parashikimi/planifikimi i drejtë duhet të bazohet në të dhënat që kompania i ka realizuar në të kaluarën gjatë një periudhe të caktuar.

Duhet cekur këtu se, aplikacioni tariforë preliminarë i NQ Gjakova ka qenë deri në një masë i kompletuar, si dhe gjithashtu në disa nga të dhënat dhe informatat që ka përmbajtur aplikacioni janë vërejtur pasaktësi,

mos-përputhje dhe jo-konsistencë, të cilat, me disa përjashtime, janë përmirësuar sqaruar dhe plotësuar pas komenteve të ZRRE-së dhe takimeve të përbashkëta ZRRE-NQ Gjakova.

Në fakt, sa i përket informatave të parashikuara (siç është përcaktuar në Shtojcën 4 të Rregullës për Vendosijen e Çmimeve të Energjisë Termike, NQ Gjakova i ka dorëzuar ZRRE-së pasqyrat/tabelat që përshijnë të ardhurat dhe kostot e parashikuara, të dhëna teknike dhe të konsumatorëve, asetet operative dhe investimet e parashikuara, për periudhën një vjeçare që mbulon plotësisht sezonin e ngrohjes – periudha: 15 tetor 2023 – 14 tetor 2024. Ndërsa si dokumente mbështetëse ka dorëzuar: i) Raportin e auditorit dhe Pasqyrat financiare statusore për vitin 2022; ii) Listën e asetëve – të dhënat detale për asetet fikse ku janë dhënë vlera fillestare e blerjes së asetëve; iii) Planifikimet e Investimeve në periudhën njëvjeçare që përfshinë sezonin 2023/24; iv) Planifikimet për kyçjet e reja për sezonin 2023/2024, respektivisht zgjerimit të sipërfaqes ngrohëse të konsumatorëve.

ZRRE-ja ka bërë përpjekje dhe ka angazhuar ekspertizën në dispozicion për të bërë një vlerësim sa më real të informatave të parashikuara të dorëzuara nga ana e NQ Gjakovës. Është bërë një analizë gjithëpërfshirëse dhe vlerësim i informatave të paraqitura. Lidhur me këtë duhet theksuar se mungesa e të dhënave historike për sezonet e kaluar ka paraqitur vështirësi shtesë sepse është pamundësuar krahasimi i të dhënave respektive nga sezonet e kaluara, me qëllim që të bëhet përcaktimi (parashikimi) i saktë i të hyrave të lejuara për sezonin 2023/2024.

3.1 Vlerësimi dhe përcaktimi i kostove operative të lejuara

Planifikimet për kostot operative të dorëzuara nga ana e NQ Gjakova për periudhën njëvjeçare që mbulon gjithë sezonin e ngrohjes 2023/2024, janë strukturuar si kosto variabël dhe fikse, e cila ndarjekryesisht është në pajtim me dispozitat e Rregullës për Vendosijen e Çmimeve të Energjisë Termike, si dhe me parimet e avancuara të kontabilitetit dhe me Standardet Kosovare të Kontabilitetit.

Në këtë seksion do të tregohen në mënyrë tabelare shpenzimet e parashikuara siç janë prezantuar nga NQ Gjakova dhe shpenzimet operative të lejuara që ZRRE i ka aprovuar (Tabela 1.) Në vijim të tabelës është dhënë shpjegimi analitik për secilin pozicion të kostove operative.

Tabela 1: Kostot e paraqitura nga ana e NQ Gjakova SH.A., dhe ato të lejuara nga ZRRE (në €)

		Propozuar nga NQ Gjakova	Lejuar nga ZRRE
Kostot Variabile			
1	Biomasa	1,516,117	1,239,365
2	Nafta	1,000	1,000
3	Energjia Elektrike	41,860	38,762
4	Uji i Trajtuar	15,715	15,715
5	Kemikalet për trajtimin e ujit	5,458	5,458
6	Personeli – puna e drejtpërdrejtë	100,419	100,419
7	Tarifa vjetore e licencës	1,247	1,636
8	Borxhi i keq	21,762	-
Total kost. variabile		1,703,578	1,402,355
Kostot fikse			
9	Riparimet dhe mirëmbajtja	16,200	16,200
10	Materialet dhe shërbimet	13,376	13,376
11	Shpenzimet për administratë	20,543	20,543
12	Shpenzimet e stafit	104,320	104,320
13	Shitjet dhe Shpenzimet tjera administrative	0	0
Total kostot fikse		154,439	154,439
Totali i kostove operative		1,858,017	1,556,794
Kostot fikse		154,439	154,439
Kostot variabël		1,703,578	1,402,355

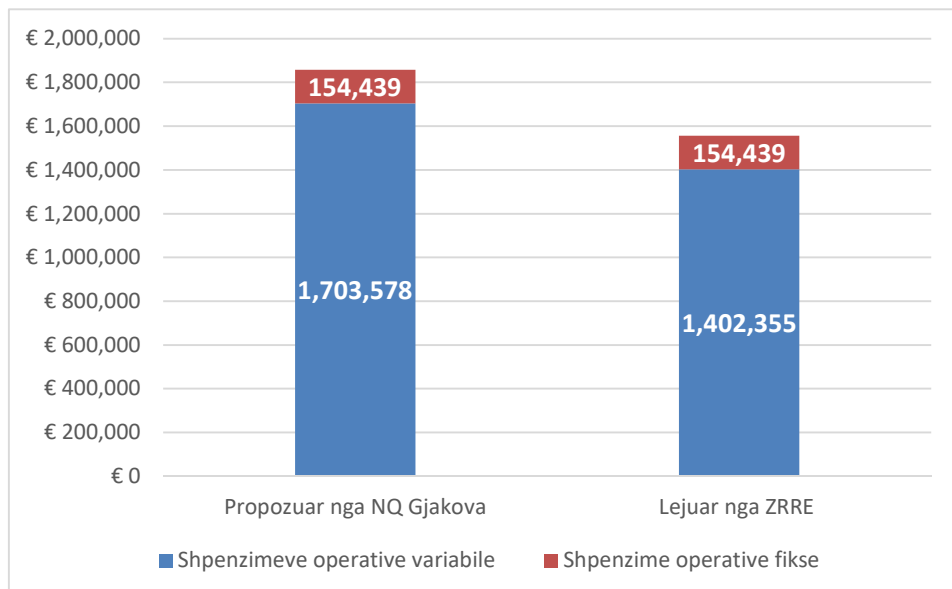

Figura 2: Paraqitja skematike e kostove operacionale të propozuara nga NQ Gjakova dhe të lejuaranga ZRRE-ja për sezonin e ngrohjes 2023/2024

Shpjegim analitik

Në vijim janë dhënë shpjegime të detajuara dhe arsyetimet për përcaktimin / lejimin për secilin grup të kostove respektivisht për pozicionet kryesore të kostove operative.

Kostot operative fillimisht janë të paraqitura për të gjithë impiantin, pastaj bëhet alokimi i kostove operative variabile dhe fikse në kostot për energji termike dhe kostot për prodhimin e energjisë elektrike.

Kostot variabile:

1. Kostoja e lëndës djegëse – biomasë (ashkla druri):

- Kostoja e biomasës e propozuar nga NQ Gjakova bazohet në një kërkesë për biomasë për HoB dhe CHP prej 37,600 MWh/vit dhe përzierje mesatare të biomasës LHV prej 3.1 MWh/ton. Prandaj, kërkesa për biomasë përbëhet nga 12,129 ton/vit. Kostot mesatare të biomasës janë llogaritur si 125 €/ton, duke rezultuar kështu një kosto totale e biomasës prej 1,516,117 € për 2023/24.
- Vlerësimi – Sasia e parashikuar e konsumit të lëndës djegëse – biomasës – është derivuar nga Bilanci i përgjithshëm i energjisë (që ka përfshirë energjinë termike dhe elektrike), i cili është përshkruar në detaje në kapitullin 4 të këtij raporti.

Në bazë të analizës së ZRRE kërkesa për biomasë për HoB dhe CHP për sezonin 2023/2024 është 30,736 MWh. Duke konsideruar përmbajtjen kalorike të biomasës sipas të dhënave të NQ Gjakova prej 3.1 MWh/ton, kërkesa për biomasë është 9,915 ton/vit.

NQ Gjakova ka vlerësuar se çmimi i biomasës për sezonin 2023/2024 do të jetë 125 €/ton. NQ Gjakova është në proces të prokurimit të biomasës. Në mungesë të kontratave konkrete të furnizimit me biomasë, ZRRE do ta pranojë vlerën prej 125 €/ton. Kjo vlerë do të përditësohet nëse konkludohet kontrata e furnizimit para aprovimit të tarifave, apo do konsiderohet me përshtatjet e rregullta në sezonin e ardhshme tarifore.

Kështu, **kosto totale për biomasë vlerësohet të jetë 1,239,365 €.**

2. Nafta

- NQ Gjakova ka propozuar koston në vlerë prej 1,000 €/vit, për karburantin e nevojshëm për funksionimin e ngarkuesit me rrota.
- Vlerësimi – Duke marrë parasysh nevojën e përdorimit të ngarkuesit me rrota, dhe kostot për furnizim me naftë, ZRRE vlerëson se kostot e paraqitura janë të arsyeshme; rrjedhimisht ZRRE pranon koston e propozuar **të naftës prej 1,000 €.**

3. Energjia elektrike

- NQ Gjakova ka propozuar koston totale për energji elektrike në vlerë prej € 41,860. Kostot rrjedhin në bazë të kalkulimit të vetë kërkesës për energji elektrike nga CHP dhe HoB. Vetë-kërkesa e CHP-së është 10% e prodhimit të përgjithshëm bruto të energjisë elektrike. Vetë-kërkesa për HoB bazohet në 8 kWhel/MWht dhe një prodhim bruto elektrik prej 9,201 MWh/vit. Energjia elektrike do të blihet me një tarifë prej 7.13 cent për kWh. Për pompat, shpenzimet e energjisë elektrike janë raportuar për sezonin e kaluar në vlerën 2,600 € (energji për pompat). Kjo vlerë për pompat u përshkallëzua me 5% për sezonin e ri.
- Vlerësimi – ZRRE ka rrikalkuluar kërkesën për energji bazuar në bilancin termik të paraqitur në kapitullin 4. Vetë-kërkesa e CHP-së është 10% e prodhimit të përgjithshëm bruto të energjisë elektrike (475.2 MWh). Vetë-kërkesa për HoB bazohet në 8 kWhel/MWht dhe një prodhim bruto

të energjisë termike prej 3,770 MWh/vit. Rrjedhimisht kërkesa për energji elektrike nga HoB është vlerësuar të jetë 30 MWhe/vit. Energjia elektrike parashihet të blihet me një tarifë mesatare prej 7.13 cent/kWh. Për pompat, shpenzimet e energjisë elektrike janë raportuar për sezonin e kaluar në vlerën 2,600 € (energji për pompat). Kjo vlerë për pompat u përshkallëzua me 5% për sezonin e ri. Shpenzimet totale të vlerësuara të **energjisë elektrike** nga ZRRE janë **38,762 €**.

4. 5. Uji i Trajtuar dhe kemikalet për trajtimin e ujit

- NQ Gjakova ka propozuar koston në vlerë prej 15,715 €, për sasinë e parashikuar të shpenzimit të ujit për rimbushje të sistemit të shpërndarjes (rrjetit primarë), si dhe koston për kemikalet trajtimit të ujit në vlerë prej 5,458 €.
- Vlerësimi – Duke marrë parasysh konsumin e nevojshëm të ujit për rimbushjen e zakonshme të sistemit, e gjithashtu duke konsideruar një pjesë të humbjeve në rrejt për shkak të rrjedhjetë të ujit, ZRRE vlerëson se kostot e paraqitura janë të arsyeshme; rrjedhimisht ZRRE pranon **koston e propozuar të ujit prej 15,715 €** dhe të **kemikaleve** në vlerë prej **5,458 €**.

6. Personeli – puna direkte

- NQ Gjakova ka paraqitur koston e personelit – “puna direkte”, në vlerë prej 100,419 € për prodhim dhe shpërndarje. Stafi i prodhimit dhe distribucionit përbëhet nga 14 persona me kosto totale vjetore të personelit prej 75,266,52 € dhe personeli i shpërndarjes përbëhet nga 4 persona me kosto totale vjetore prej 25,152,75 €.
- Vlerësimi – Për të vlerësuar koston e personelit të paraqitur nga NQ Gjakova, ZRRE i është referuar Raportit të auditorit për pasqyrat financiare për vitin 2022. Në këto pasqyra financiare vërehet se shuma totale e ‘shpenzimeve të personelit’ për vitin 2022 është 201,185 € - pagat bruto: 195,209 dhe kontributet pensionale të pagueshme nga punëdhënësi: 9,530 €. Duke marrë parasysh edhe koston e personelit të paraqitur për stafin administrativ e menaxherial, atëherë ZRRE vlerëson se kostoja e personelit e paraqitur nga NQ Gjakova korrespondon me shumën e ‘shpenzimeve të personelit’ në pasqyrat financiare të audituara për vitin 2022. ZRRE rrjedhimisht lejon **Koston e personelit – ‘Puna direkte’** në vlerë prej **100,419 €**.

7. Taksa vjetore e licencës

- NQ Gjakova ka paraqitur shpenzimet për tarifën e licencës në vlerë prej 1,247 €. Vlera është marrë nga kontabiliteti i kompanisë.
- Vlerësimi – Sa i përket taksës së licencimit duhet theksuar se taksa vjetore e licencimit llogaritet bazuar në Rregullën e ZRRE-së për taksat që për prodhimin e energjisë nga BRE-të është e përcaktuar 10% e prodhimit neto. Nisur nga kjo ZRRE ka llogaritur taksën vjetore të licencimit në vlerë 1,636 € - për sasinë e prodhimit neto të energjisë termike 16,363 MWh.

8. Borxhi i keq

- NQ Gjakova ka paraqitur këtë kosto në vlerë 21,762 €, përderisa ka specifikuar normën lejuar prej 5% nuk ka specifikuar shumën e përdorur për llogaritje.
- Vlerësim - Në pajtim me dispozitat e Rregullës për Vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike, kostoja e borxhit të keq llogaritet si përqindje e arsyeshme në të hyrat e ndërmarrjes. Kjo ‘përqindje e arsyeshme’ duhet të caktohet në atë mënyrë që të nxis ndërmarrjen për të shtuar përpjekjet për rritjen e nivelit të arkëtimit të pagesave nga konsumatorët, por njëkohësisht merr parasysh se një shumë e konsiderueshme objektivisht nuk mund të arkëtohet, pra do të mbetet

si borxh që faktikisht nuk do të realizohet. Nga sa u tha më lartë ZRRE mendon se niveli i borxhit të keq prej 5% është i arsyeshëm.

ZRRE do ta kalkuloj Borxhin e keq si 5% e të hyrave maksimale të lejuara për energjinë termike për sezonën 2023/2024. Borxhi i keq nuk do të konsiderohet brenda OPEX, pasi që kalkullohet si përqindje e të hyrave maksimale të lejuara. Shuma e kalkuluar e borxhit të keq është **50,099 €**.

Nga më lartë rezulton se **Kostot Variabile** të pranuar nga ZRRE-ja janë përcaktuar në vlerën **1,402,335 €**.

Kostot fikse:

9. Riparimet dhe Mirëmbajtja

- NQ Gjakova për koston e riparimeve dhe mirëmbajtjes ka planifikuar një vlerë prej 3,200 € - kjo për faktin se impianti i ngrohtores është i ri, i sapondërtuar dhe në periudhën e garancionit nga kontraktuesi. NQ Gjakova shton këtu edhe kostot për ruajtjen e bimëve të vlerësuara në 13,000 € sipas një citate nga një furnizues. Pra, NQ Gjakova parasheh në total 16,200 € kosto për mirëmbajtje dhe riparime.
- Vlerësimi – Duke marrë parasysh arsyetimin e cekur më lartë, ZRRE e pranon **koston e riparimeve dhe mirëmbajtjes** në vlerën prej **16,200 €**.

10. Kostoja: Materialet dhe Shërbimet:

- Për këtë pozicion nga NQ Gjakova është propozuar një vlerë prej 13,376 €. Shifrat janë marrë nga kontabiliteti analitik dhe i referohen shpenzimeve si në vijim: kostot e prodhimit, shërbimet e ndryshme, pompat e ndryshme, fikëset e zjarrit, gazi, acetilen, oksigjeni, kostot e servisit etj.
- Vlerësimi – Duke marrë parasysh se vlera e propozuar i referohet vlerave kontabël të kostove të përshkruara për periudhat e kaluara, ZRRE lejon koston **'Materialet dhe Shërbimet'** në vlerë prej **13,376 €**.

11. Kostot Administrative:

- NQ Gjakova ka propozuar koston për administratë në vlerë prej 20,543 €, që reflektojnë shpenzimet e zakonshme për materialet e zyrës, të teknologjisë informative dhe komunikimit. Ato janë mbajtur konstante edhe për sezonin e ri.
- Vlerësimi – ZRRE vlerëson shumën e paraqitur si të arsyeshme për të mbuluar kostot për shërbimet e zakonshme administrative dhe e pranon koston e propozuar në vlerën **20,543€**.

12. Kostoja e Personelit ('e ndryshme prej punës direkte')

- Për koston e personelit në administratë dhe shërbimet tjera mbështetëse NQ Gjakova ka paraqitur koston në vlerë prej 104,320 €, që mbulon pagat bruto dhe kontributin pensional për shpenzimet e personelit të administratës (55,690.19 € në vit) dhe kostot e menaxhimit (48,629.95 € në vit).
- Vlerësimi – Për të vlerësuar koston e personelit të paraqitur nga NQ Gjakova, ZRRE i është referuar Raportit të auditorit për pasqyrat financiare për vitin 2022. Në këto pasqyra financiare vërehet se shuma totale e 'shpenzimeve të personelit' për vitin 2022 është 204,739 € - pagat bruto: 195,209 dhe kontributet pensional të pagueshme nga punëdhënësi: 9,530 €. Duke marrë parasysh edhe koston e personelit 'puna direkte' të paraqitur për stafin e angazhuar

drejtpërdrejt në prodhim dhe shpërndarje, atëherë ZRRE vlerëson se kostoja e personelit e paraqitur nga NQ Gjakova korrespondon me shumën e 'shpenzimeve të personelit' në pasqyrat financiare të audituara për vitin 2022. ZRRE rrjedhimisht lejon **Koston e personelit –e ndryshme nga puna direkte** në vlerë prej **104,320 €**.

Nga më lartë rezulton se **Kostot Fikse** të pranuar / lejuara nga ZRRE-ja, janë përcaktuar në vlerën **154,439 €**.

Alokimi i kostove të kogjenerimit

Ngrohtorja e re me biomasë përveç dy njërive (kaldajave HoB) për prodhim vetëm të energjisë termike (ngrohjes) posedon edhe njësinë e ko-gjenerimit (CHP) të energjisë termike dhe elektrike e cila planifikohet të startoj këtë sezonë. Për këtë paraqitet nevoja e alokimit të kostove në kostot që i përkasin energjisë termike (ngrohjes) dhe energjisë elektrike, me qëllim që të evitohet çdo paraqitje e dyfishtë e kostove gjatë përcaktimit të të hyrave të lejuara dhe tarifave të ngrohjes. Alokimi i kostove të ko-gjenerimit është bërë në bazë të Metodologjisë në shtojcën 7 të Rregullës për vendosjen e çmimeve të energjisë termike që ka përfshirë alokimin e kostove operative dhe atyre kapitale (aseteve); për këtë në fillim do paraqitet shkurtimisht metoda e alokimit të kostove.

Siç përshkruhet në shtojcën 7, parim bazë për alokimin e kostove të ko-gjenerimit është raporti në mes të konsumit të lëndës djegëse në impiantin e ko-gjenerimit dhe konsumit të pre-supozuar të lëndëve djegëse në 'format alternative të prodhimit të energjisë'. Me 'format alternative' nënkuptohet teknologjitë tradicionale të prodhimit ndaras të energjisë termike dhe energjisë elektrike me të njëjtin kapacitet dhe që përdorin të njëjtë lëndë djegëse.

Pra gjatë llogaritjes së raportit (proporcionit) është marrë prodhimi i planifikuar i energjisë elektrike dhe asaj termike në njësinë e kogjenerimit, efikasiteti e prodhimit e 'formave alternative' ashtu siç është specifikuar në shtojcën 7 – efikasiteti e transformimit të energjisë nga lëndë djegëse në energji elektrike (0.4) respektivisht termike (0.9).

Duke përdorur formulat e shtojcës 7 janë llogaritur proporcionet përkatëse në përqindje: proporcioni i konsumit të lëndës djegëse për prodhimin e energjisë elektrike $F_E=35.6\%$, dhe proporcioni i konsumit të lëndës djegëse për prodhimin e energjisë termike (ngrohjes) $F_H=64.4\%$.

Ky proporcion mandej është përdorur për të bërë ndarjen e kostove operative (variabile dhe fikse); konkretisht, pasi që subjekti i shqyrtimit tarifor është energjia termike, atëherë kostot e përgjithshme operative janë shumëzuar me $F_H=62.1\%$ duke rezultuar me kostot e ndara për energji termike (ngrohje).

Tabela 2: Ndarja e shpenzimeve ndërmjet energjisë elektrike dhe të ngrohjes

	Vlerësuar nga ZRRE në €
Totali i shpenzimeve Variabile	1,402,355
Shpenzimeve Variabile për energji elektrike	499,765
Shpenzimeve Variabile për ngrohje	902,590
Totali i shpenzimeve fikse	154,439
Shpenzimeve Fikse për energji elektrike	55,038
Shpenzimeve Fikse për ngrohje	99,401
Totali i Shpenzimeve operative për ngrohje	1,001,991

Kostot operative për ngrohje të vlerësuara / lejuara nga ZRRE janë në vlerë prej **1,001,991 €**.

Në rastet kur ndërmarrja pranon subvencione për operim (si p.sh. për blerjen e lëndës djegëse), atëherë sipas praktikave rregullative vlera e subvencionimit zbritet nga vlera e kostove operative, përarsye se ndërmarrja nuk ngarkohet me një kosto apo një pjesë të koston e cila mbulohet nga subvencioni.

- ZRRE vlerësimin e subvencionit e bazon në a) Marrëveshjen për Financimin e Ndërmarrjes ndërmjet Ministrisë së Ekonomisë dhe NQ Gjakova SHA. të datës 03/05/2023 (vlera 300,000 €), si dhe b) alokimin e zakonshëm vjetor të buxhetit për NQ Gjakova nga Ministria e Ekonomisë në vlerë prej

300,000 € (për vit kalendarik), prej të cilës 50% (150,000 €) do të shfrytëzohet në gjysën e dytë të sezonës 2023/2024 (pra në vitin 2024 të kësaj sezone), dhe pjesa e mbetur (150,000 €) do të shfrytëzohet në gjysmën e parë të sezonës 2024/2025.

Pra ZRRE vlerëson subvencionin për NQ Gjakova në sezonën 2023/2024 në vlerë totale prej **450,000 €**; kjo shumë zbritet nga Kostot operative, rrjedhimisht **Kostot Operative të lejuara** llogariten:

$$OC_{LEJ} = 1,001,991 \text{ €} - 450,000 \text{ €} = 551,991 \text{ €}$$

3.2 Përcaktimi i Bazës së Rregulluar të Aseteve (RAB)

Përcaktimi i RAB-it është komponenti kryesor për llogaritjen e Zhvlerësimit vjetor dhe Kthimit të lejuar në asete, që në fakt paraqet fitimin e lejuar nga aktiviteti afarist i rregulluar.

Baza e Rregulluar e Aseteve - RAB, në pajtim me shtojcën 2 të Rregullës për vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike llogaritet sipas formulës:

$$RAB_n^{përf.} = RAB_{n-1}^{fill.} + INV_n + WC_n - DEP_{n-1} - DIS_{n-1}$$

ku:

$RAB_n^{përf.}$ – paraqet asetet e planifikuara për sezonin 2023/24 ('n');

$RAB_{n-1}^{fill.}$ – Bazën e Rregulluar të Aseteve fillestarë, që faktikisht paraqet RAB-in përfundimtarë të realizuar në sezonin paraprak 2022/23 ('n-1');

INV_n – Investimet e reja të planifikuara dhe të aprovuara nga rregullatori për periudhën njëvjeçare që përfshinë sezonin e ngrohjes 2023/2024;

WC_n – Kapitali i mjaftueshëm punues për kompaninë që të kryejë aktivitetet e saj;

DEP_{n-1} – Zhvlerësimin e asetëve të realizuar në sezonin paraprak 2022/23 ('n-1'); dhe

DIS_{n-1} – Asetet e tjetërsuara në sezonin paraprak 2022/2023 ('n-1').

1. Përcaktimi i Aseteve Ekzistuese

Asetet ekzistuese paraqesin RAB përfundimtar të realizuar në sezonin 2022/2023. Këto përfshijnë asetet e investuara në kuadër të projektit të EU-së, përkatësisht ngrohitorja e re dhe njësia e kogjenerimit me biomasë, si dhe asetet e investuara në kuadër të projektit SECO, përkatësisht rehabilitimi i rrjetit të shpërndarjes dhe nën stacioneve termike.

Asetet ekzistuese të alokuara për energji termike përbëhen nga asetet e investuara përmes dyprojekteve, në vlerë totale:

- Asetet e projektit EU: Ngrohitorja e re dhe njësia e kogjenerimit me biomasë:	5,939,682 €
- Asetet e projektit SECO: Rehabilitimi i rrjetit dhe nënstacioneve termike:	3,380,396 €
- Total Asetet ekzistuese:	9,320,078 €

Mënyra e financimit:

Të gjitha asetet ekzistuese janë donacion të financuara përmes projekteve të EU-së dhe SECO-s.

Vlera e asetëve përfundimtare të alokuara për ngrohje në sezonin 2022/2023 ishte **9,320,078 €**.

2. Përcaktimi i Investimeve të reja të lejuara

Në Investimet e reja të planifikuara për periudhën e shqyrtimit tarifor: tetor 2023 – tetor 2024, janë paraqitur shpenzimet shtesë për 3 projekte në kuadër të projektit SECO.

- Rehabilitimi i rrjetit të shpërndarjes së ngrohjes si donacion në kuadër të projektit SECO – 326,000 €
- Rehabilitimi i nënstacioneve të ngrohjes si donacion në kuadër të projektit SECO – 298,000 €
- Rinovimi i Sistemit SCADA si donacion në kuadër të projektit të SECO – 195,000 €.

Këto projekte janë paraqitur në Planin Zhvillimorë të sistemit të NQ Gjakova.

Në bazë të krahasimit me asetet ekzistuese të pranuar në shqyrtimin tarifor 2022/2023, dhe asetëve totale të paraqitura në Pasqyrën Rregullative A - G1, G2 : Pasqyra e Aseteve Operative, ZRRE ka bërë përshtatjen e kostove shtesë për investimet e projektit SECO, sipas Tabelës 3.

Tabela 3: Krahasimi i asetëve të pranuar në sezonin 2022/2023 dhe asetëve të paraqitura në sezonin 2023/2024.

	Të pranuar në 2022/2023	Total asete të paraqitura 2023/2024	Diference (asete të reja) të pranuar nga ZRRE
Rehabilitimi i rrjetit të shpërndarjes së ngrohjes	€ 2,172,164	€ 2,612,164	€ 440,000
Rehabilitimi i nënstacioneve të ngrohjes	€ 1,016,232	€ 1,300,232	€ 284,000
Rinovimi i Sistemit SCADA	€ 192,000	€ 195,000	€ 3,000
Totali nga projekti SECO	€ 3,380,396	€ 4,107,396	€ 727,000

Duke ju referuar këtyre detajeve të projektit, ZRRE pranon këto projekte nën **Investimet e reja** për periudhën e shqyrtimit tarifor 2023/2024, në vlerën e paraqitur prej **727,000 €**.

Mënyra e financimit:

Të gjitha asetet ekzistuese janë donacion të financuara përmes projekteve të SECO-s.

3. Tjetërsimet

Me tjetërsim nënkuptohen asetet që ndërmarrja e rregulluar i ka hequr nga përdorimi – asetet që janë dëmtuar në atë masë sa që nuk mund të riparohen dhe të përdoren përsëri, asetet që eventualisht janë shitur/huazuar (kur janë vlerësuar të papërdorshme) etj.; Sipas formulës së dhënë në fillim të kapitullit 3.2, vlera e asetëve të tjetërsuara është e zbritshme (minusohet). NQ Gjakova nuk ka paraqitur, si asete ekzistuese, asetet e vjetra – ngrohtoren e vjetër me mazut dhe rrjetin e shpërndarjes, atëherë tjetërsimet nuk merren parasysh në këtë shqyrtim tarifor.

4. Zhvlerësimin e asetëve të realizuar në sezonin paraprak 2022/23

Zhvlerësimi vjetor asetëve të realizuara në sezonin 2022/2023 është **372,074**.

5. Përcaktimi i Kapitalit Punues

Sipas dispozitave përkatëse të Rregullës për Vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike – Shtojca 2, kapitali punues zakonisht përcaktohet për të lejuara mjete monetare qarkulluese për një periudhë jo më të gjatë se një muaj respektivisht vlerën e të hyrave mesatare mujore. Rrjedhimisht, ZRRE përcakton raportin 1/12 në të hyrat maksimale të lejuara për sezonin 2023/2024. Këto janë kalkuluar në bazë të MAR të përgjithshëm për sezonin 2023/2024 dhe vlera e saj është **78,779 €**.

Përmbledhje e përcaktimit të RAB-it dhe RAB_f

Në tabelën vijuese paraqiten të përmbledhura komponentët përbërës dhe vlerat respektive të Bazës së Rregulluar të Aseteve (RAB) dhe Bazës së Rregulluar të Aseteve të vetëfinancuara (RAB_f).

Tabela 4: RAB dhe komponentët e tij - NQ Gjakova, sezoni i ngrohjes 2023/2024

	Lejuar nga ZRRE[€]
Vlera Neto e Aseteve Ekzistuese	9,320,078
Investimet e Reja	727,000
Zhvlerësimin e asetëve të realizuar në sezonin paraprak	- 372,074
Kapitali punues	78,779
Baza e Rregulluar e Aseteve (RAB)	9,753,783

Lidhur me Bazën e Rregulluar të Aseteve të vetëfinancuara (RAB_f) duhet theksuar se vlejën të njëjtat formulime si për RAB-in e përgjithshëm, porse këtu merren vlerat e asetëve/investimeve të vetëfinancuara; detajet në tabelën e mëposhtme.

Tabela 5: RAB_f dhe komponentët e tij - NQ Gjakova, sezoni i ngrohjes 2023/2024

	Lejuar nga ZRRE [€]
Vlera Neto e Aseteve Ekzistuese	0
Investimet e Reja	0
Zhvlerësimin e asetëve të realizuar në sezonin paraprak	0
Kapitali punues	78,779
Baza e Rregulluar e Aseteve të vetëfinancuar (RAB_f)	78,779

Baza e Rregulluar të Aseteve të vetëfinancuara (RAB_f) është 78,779 €.

3.3 Vlerësimi dhe Përcaktimi i Zhvlerësimit Vjetor për sezonin 2023/2024

Përcaktimi i Zhvlerësimit vjetor për sezonin 2022/23 ('n') bazohet në vlerën e RAB-it total të përcaktuar në tabelën '5' (kapitulli '3.2') dhe në mesataren e ponderuar të normës së zhvlerësimit.

Mesatarja e ponderuar e zhvlerësimit të asetëve ekzistuese është kalkuluar në shqyrtimin e kaluar tarifer dhe ka vlerën 3.99%.

Pra zhvlerësimi vjetor i asetëve të vjetra është **372,074 €**.

Për të përcaktuar mesataren e ponderuar të normës së zhvlerësimit të asetëve të është i nevojshëm kategorizimi i asetëve sipas karakteristikave të asetëve që korrespondojnë me normat përkatëse të zhvlerësimit; ky kategorizim është paraqitur detajisht në Tabelën 6, më poshtë:

Tabela 6: Zhvlerësimi i asetëve të reja të NQ Gjakova, sezoni i ngrohjes 2023/2024

Asetet	Vlera [€]	Jetëgjatësia (vite)	Norma e amortizimit [€]	Zhvlerësimi [€]
Rehabilitimi i rrjetit të shpërndarjes së ngrohjes	€ 440,000	35	2.86%	12,572
Rehabilitimi i nënstacioneve të ngrohjes	€ 284,000	35	2.86%	8,114
Rinovimi i Sistemit SCADA	€ 3,000	5	20%	600
Gjithsej asetë të reja	€ 727,000		2.928%	21,286

Gjithsej zhvlerësimi i lejuar vjetor është 372,074 + 21,286 = 393,360 €.

3.4 Përcaktimi i Kthimit të Lejuar në RAB (Fitimi i Lejuar)

Llogaritja/përcaktimi i Kthimit të lejuar llogaritet bazuar në Bazën e Rregulluar të Aseteve të vetëfinancuara (RABf) dhe Normën e kthimit (RoR), pra përfshin dy komponentët në vijim:

- Përcaktimin (vendosjen) e Bazës së Rregulluar të Aseteve të vetëfinancuar (RAB_f); dhe
- Llogaritjen e Normës së Kthimit të lejuar (RoR), të përcaktuar në vlerën e WACC-ut.

Komponenta e parë - RAB_f është llogaritur në kapitullin 3.2 – Tabela 5, ndërsa llogaritja e komponentës së dytë – RoR përcaktohet në kapitullin vijues:

1. Llogaritja e Normës së Kthimit (RoR) të Lejuar

Objekti i Normës së kthimit të arsyeshme (RoR) në Bazën e rregulluar të asetëve (RAB), është që të garantoj ndërmarrjet e ngrohjes qendrore për një fitim që lejon të vazhdohet me investimet në asete, në mënyrë që të mund ti rehabilitoj dhe ti zgjeroj ato.

Një RoR i arsyeshëm konsiderohet të jetë norma e “Mesatares së Ponderuar të Kostos së Kapitalit” (WACC), që llogaritet në komponentët e bazës së kapitalit, duke marrë parasysh ponderimet eshumave të këtyre komponentëve të kapitalit. Me fjalë tjera, WACC-u është shuma e mesatares së ponderuar të kostos së ekuitetit dhe kostos së borxhit.

Për koston e ekuitetit, ZRRE-ja ndjek metodologjinë e njohur ndërkombëtare të quajtur “Modeli i Çmimit të Kapitalit të Aseteve” (CAPM). CAPM shpreh koston e pritur të ekuitetit si një normë pa rrezik (r_f) plus premiumin e rrezikut të ekuitetit (ERP). Ne mund ta definojmë ERP si ndryshimin mes rrezikut të tregut të ekuitetit – d.m.th. kthimi i pritur nga tregu i zhvilluar mirë – dhe normën e kthimit pa rrezik, e që shprehet me formulën e paraqitur më poshtë:

$$ERP = (r_m - r_f)$$

Norma e ERP varet nga rreziku i investimit në një treg të një vendi të veçantë. Vlera e WACC-ut para tatimeve mund të llogaritet sipas formulës në vijim:

$$WACC_{pre-tax} = [(D/V) * k_d] + [(E/V) * k_e]$$

ku:

D/V	Raporti i borxhit ndaj totalit të bazës së kapitalit (si përqindje)
E/V	Raporti i ekuitetit ndaj totalit të bazës së kapitalit (si përqindje)
V	Totali i bazës së kapitalit, që është shuma e ekuitetit dhe borxhit
k_d	Kostoja e Borxhit
k_e	Kostoja e Ekuitetit

Kostoja e borxhit (k_d) është zotim kontraktual dhe është norma interesit që ndërmarrja paguan në huatë (kreditë) aktuale.

Kostoja e ekuitetit (k_e) llogaritet si në vijim:

$$k_e = r_f + \beta_e * (r_m - r_f)$$

ku:

r_f Norma pa rrezik dhe nxirret nga vlerësimet për kthimin në obligacionet ("bondet") e qeverisë

β_e "Beta": masa e rrezikut për kompaninë përkatëse

$(r_m - r_f)$ Premiumi i rrezikut të tregut të ekuitetit minus norma e kthimit pa rrezik

"Premiumi i rrezikut" është përcaktuar nga "beta" dhe nga premiumi i rrezikut të pritur të një tregu, eqë investitorët e kërkojnë nga tregu si tërësi. Faktori "beta" matë pa-parashikueshmërinë e kthimit të një kompanie në relacion me tregun e mallrave (aksioneve) si tërësi.

Më poshtë ne vlerësojmë / llogarisim koston e borxhit dhe koston e ekuitetit për ndërmarrjet e ngrohjes qendrore në Kosovë, për të ardhur tek WACC para tatimeve.

Kostoja e Borxhit

Për këtë sezon të ngrohjes dhe sezonet vijuese, ZRRE-ja ka vendosur që raporti D/V në vlerën 60/100 (60% borxh dhe 40% ekuitet). Ky raport 60% duhet të përdoret në vlerësimet / llogaritjet e WACC-ut komercial para tatimeve për sezonin e ngrohjes 2023/2024, si dhe për sezonet vijuese, nëse nuk vërehen ndryshime domethënëse.

Kostoja e borxhit (k_d) paraqitet si funksion i normës pa rrezik që zakonisht reflekton normat aktuale dhe projeksionet e obligacioneve qeveritare dhe premiumit të riskut të borxhit që merr parasysh normat mesatare të kredive investive.

$$k_d = 8.79 \%$$

Kostoja e Ekuitetit

Kostoja e ekuitetit paraqitet me formulën më poshtë:

$$k_e = r_f + \beta_e * (r_m - r_f)$$

ku:

$(r_m - r_f) = ERP$ – Premiumi i Rrezikut në Ekuitet

Norma pa Rrezik ("Risk Free Rate - r_f) aktualisht, bazuar në trendet financiare vendore dhe ndërkombëtare të obligacioneve qeveritare (bonove të thesarit) vlerësohet në rangun prej 1.1 deri 3.0%. Kufiri i ulët përfaqëson nivelin e interesave për bonot e thesarit afatgjatë të Kosovës përderisa kufiri i lartë përfaqëson mesataren 10 vjeçare interesave nga bonot e thesarit të Hungarisë – që përfaqëson emetuesin më të rrezikshëm të borxhit të tregtuar afatgjatë në mesin e krahasuesve rajonal. Bazuar në këtë ZRRE e fikson **Normën pa Rrezik** në vlerën **2.3 %**.

Vendimet e fundit të autoriteteve rregullative e vlerësojnë premiumin e rrezikut në ekuitet në rangun prej 3.5 gjer në 5%. Për shkak se NQ Gjakova është ndërmarrje publike konsiderohet se rreziku në ekuitet është minimal dhe rrjedhimisht përvetësohet që vlera e **ERP-së të jetë e barabartë me 4.5%**.

Beta mesatare e aseteve për rrjetet e energjisë elektrike në BE dhe për ndërmarrjet e integruara është 0.42 e krahasuar me 0.54 - 0.63 për ndërmarrjet që kanë vetëm gjenerimin dhe furnizimin në BE dhe SHBA. Për shkak se industria e ngrohjes qendrore në Kosovë është e vogël, duket e arsyeshme që të supozojmë se rritja e kërkesës – që është faktori kryesor për rritjen e të ardhurave – do të jetë më e pa-parashikueshme se sa rritja e GDP – që është faktori kryesor për rritjen e tregut të mallrave dhe aksioneve – se sa në vendet e

mëdha dhe të zhvilluara. Shtimi i një konsumatori të vetëm të madh nëngrohjen qendrore do të thotë rritjen e kërkesës për ngrohje qendrore në krahasim me kërkesën e mëparshme, përderisa ndikim në GDP mund të jetë shumë më i vogël. Në mënyrë që ta marrin në konsideratë natyrën më të pa-parashikueshme të të ardhurave të ndërmarrjeve të ngrohjes qendrorenë krahasim me rritjen e GDP, ne vlerësojmë që kostoja e ekuitetit të jetë më e lartë se sa mesatarja evendosur nga rregullatorët e BE-së, dhe ne konsiderojmë se “ β_e ” e arsyeshme për ndërmarrjet e ngrohjes qendrore në Kosovë të jetë $\beta_e = 1$.

Kostoja e ekuitetit pas tatimeve është si në vijim:

$$k_{e \text{ post tax}} = 2.3\% + (1 * 4.5\%) = 6.80\%$$

Kostoja e ekuitetit para tatimeve gjendet duke shumëzuar rezultatin më lartë të koston së ekuitetit pas tatimeve me relacionin që e konsideron tatimin (“tax wedge”) si më poshtë:

$$\text{‘Tax wedge’} = 1/(1-t)$$

ku:

t Shkalla e tatimit në fitimin e kompanive

Tatimi në fitim (t) në Kosovë është 10% dhe relacioni që e konsideron tatimin (“tax wedge”) është:
 $1/(1-0.10) = 1.11$

Kostoja e ekuitetit para tatimeve është:

$$k_{e \text{ pre-tax}} = 6.80\% * 1.11 = 7.55\%$$

Si rrjedhim i llogarive më lartë llogaritet WACC-u para tatimeve – i rumbullakuar në dy decimale – si më poshtë:

$$WACC_{\text{pre-tax}} = [8.79\% * 0.6] + [7.55\% * 0.4] = 8.30\%$$

Llogaritja e Kthimit të Lejuar në RABf për NQ Gjakova

Bazuar në WACCpre-tax e llogaritur prej 8.30% në 3.4.1, llogaritet Kthimi i lejuar apo Profiti i lejuar për NQ Gjakova, sipas formulës më poshtë:

$$RET = RoR \times RABf$$

Pra Kthimi i lejuar në RABf është i barabartë me $78,779 \text{ €} * 8.30\% = 6,539 \text{ €}$.

3.5 Përcaktimi i Kostos së Humbjeve në Rrjet

Kostoja e lejuar e humbjeve të rrjetit shërben për të mbuluar kostot që i shkaktohen ndërmarrjes për shkak të humbjeve të energjisë termike në rrjetin e shpërndarjes. Në përputhje me Shtojcën 1 të Rregullës për Vendosjen e Çmimeve të Energjisë Termike kjo kosto llogaritet si herësi në mes të humbjeve sasiore të rrjetit dhe prodhimit të energjisë termike që hyn në rrjet (niveli në përqindje i humbjeve të tërësishme në rrjet), kjo e shumëzuar me koston e përgjithshme variable të prodhimit.

Nga sa u tha më lartë, bazuar në dhënat e paraqitura nga NQ Gjakova dhe në vlerësimet e veta, ZRRE ka zhvilluar Bilancin e energjisë termike të NQ Gjakova për sezonin 2023/2024, përmes së cilit ka përcaktuar humbjet sasiore të rrjetit **2,888 MWh**. Shprehur në përqindje, niveli i përgjithshëm i humbjeve në rrjet është 15%. Gjithashtu nga Bilanci i energjisë termike është derivuar sasia e prodhimit (gjenerimit) neto të energjisë termike prej 19,310 MWh.

Bazuar në vlerat më lartë dhe në koston variable operative për ngrohje (902,590 €) llogaritet **Kostoja e humbjeve** në rrjet në vlerën **135,389 €**.

3.6 Përshtatja (Akhustimi)

Përshtatja (axhustimi) shërben për të korigjuar ndryshimet eventuale mes planifikimeve të shqyrtimit tarifor për periudhën (sezonin) 'n-1' dhe realizimeve që faktikisht kanë ndodhur në atë periudhë (sezon) dhe ato ndryshime përfshihen (korigjohen) në shqyrtimin e ardhshëm.

Duke qenë se në sezonën e kaluar nuk kishte të dhëna të sakta të realizimeve të furnizimit, prodhimit të energjisë termike dhe kosotove, në raportin e monitorimit të realizimeve është vlerësuar se raportimi rregullativ i realizimeve është i mangët dhe me majft pa saktësi; rrjedhimisht, për këtë shqyrtim tarifor nuk do të aplikohet përshtatja (axhustimi).

3.7 Llogaritja e të Hyrave Maksimale të Lejuara - Përmbledhje

Të hyrat e lejuara totale janë llogaritur sipas formulës:

$$\text{MAR} = \text{OC} + \text{DEP} + \text{RTN} + \text{LOS} +/- \text{ADJ}$$

Fillimisht duhet theksuar se në llogaritjen e të Hyrave maksimale të lejuara merren Kostot operative të zbritura për koston e lejuar të humbjeve dhe gjithashtu nëse ka subvencione për kostot operative atëherë zbritet edhe vlera e subvencionit (të ashtuquajtura neto kostot operative të lejuara në vlerë prej **416,602 €**).

Rrjedhimisht duke përdorur formulën më lartë, vlera e MAR është e barabartë me **1,001,989 €** siç paraqitet detajisht në tabelën 6.

Tabela 7: Të Hyrat e lejuara për NQ Gjakova sezoni i ngrohjes 2023/2024

	<i>Lejuar nga ZRRE [€]</i>
<i>Kostot Operacionale të Lejuara (neto)</i>	416,602
<i>Zhvlerësimi Vjetor</i>	393,360
<i>Kthimi i Lejuar në RAB_f (Kapitali Punues)</i>	6,539
<i>Kostot e lejuara të humbjeve</i>	135,389
<i>Akhustimi – ndryshimi mes lejimeve dhe realizimeve</i>	N/A
<i>Borxhi i Keq</i>	50,099
Të Hyrat Maksimale të Lejuara	1,001,989

Për të qenë në përputhshmëri me strukturën tarifore, që parasheh ndarjen në komponentin për kapacitetin termik (komponenti fiks) dhe në komponentin e sasisë së energjisë termike, ndarja e MAR-it në pjesën fikse

dhe variabile për sezonin e ngrohjes 2023/2024 është si vijon:

Pjesa fikse e të Hyrave Maksimale të Lejuara (MAR_f)	509,229 €; dhe
Pjesa variabile e të Hyrave të Lejuara (MAR_v)	492,760 €.

4 Bilanci i Energjisë Termike

Bilanci i energjisë termike është një komponentë mjaft e rëndësishme në shqyrtimin tarifor sepse përcaktohen projeksionet për prodhimin/blerjet e energjisë termike, humbjet në rrjet dhe përfundimisht furnizimin e konsumatorëve. Për këtë arsye projeksionet në Bilanc janë me ndikim në planifikimin e kostove respektive, dhe rrjedhimisht me ndikim në përcaktimin e të Hyrave të lejuara dhe tarifave.

Në vijim në forma tabelare janë paraqitur të përmbledhur komponentët e Bilancit të energjisë termike për NQ Gjakova për shqyrtimin tarifor të sezonit 2023/2024.

Kërkesa aktuale për ngrohje në Gjakovë bazohet kryesisht në të dhëna specifike të objekteve banesore, publike dhe komerciale. Edhe pse nënstationet janë pajisur me matës si për konsumatorët familjarë ashtu edhe për ata jo familjarë, megjithatë të dhëna të sakta historike për të gjithë konsumatorët me matës nuk disponohen. Shitjet e pritshme janë vlerësuar në bazë të numrit të konsumatorëve, sipërfaqeve të ambienteve dhe konsumit specifik të nxehtësisë. Konsumi specifik llogaritet në një mesatare prej 110 kWh/m² për kohëzgjatjen e sezonit të ngrohjes: 6 muaj nga Tetori deri në fund të Marsit. Sektori rezidencial supozohet të përdorë 100 kWh/m² dhe ndërtesat institucionale 120 kWh/m².

Sipërfaqja ngrohëse për konsumatorë shtëpiak dhe konsumatorët institucional dhe komercial, rrjedh nga të dhënat e faturimit të sezonës ngrohëse 2022/2023, të dorëzuara nga NQ Gjakova, si dhe kyçjet e reja të planifikuara të NQ Gjakova në sezonin 2023/2024, të cilat u paraqitën në aplikacionin tarifor 2023/2024.

Një vlerësim i saktë për humbjet e lejuara për sezonën 2023/2024 është i vështirë në mungesë të të dhënave. Në sezonën 2022/2023, ato vlerësohen të jenë rreth 20% nga NQ Gjakova. Për sezonën 2023/2024, ngjashëm me kërkesën e NQ Gjakova, humbjet termike vlerësohet të jenë 15%.

Kalkulimet në lidhje me kërkesën e parashikuar të energjisë termike për sezonën 2023/2024 janë të paraqitura në Tabelën 8.

Tabela 8: Kërkesa e vlerësuar për ngrohje nga NQ Gjakova SH.A., në sezonën 2023/2024

	<i>Njësia</i>	<i>Vlerësuar nga NQ Gjakova</i>	<i>Vlerësuar nga ZRRE</i>
Sipërfaqja ngrohëse mesatare për shtëpi (2022/2023)	m ²	49,502.00	49,502.00
Sipërfaqja ngrohëse mesatare për institucione dhe biznese (2022/2023)	m ²	73,215.47	73,215.47
Sipërfaqe të reja ngrohëse (institucione dhe biznese)	m ²	21,887.53	21,887.53
Konsumi specifik mesatar për sezonë për konsumatorë shtëpiak	MWh/m ² /sezonë	0.100	0.100
Konsumi specifik mesatar për sezonë për institucione dhe biznese	MWh/m ² /sezonë	0.120	0.120
Kërkesa për ngrohje nga konsumatorët	MWh	21,029.62	16,362.56
Humbjet në rrjet	%	15%	15%
Humbjet në rrjet	MWh	3,711.11	2,887.51
Vetë konsumi i energjisë termike (ndërtesa e administratës)	MWh	60	60
Kërkesa e gjithëmbarshme për nxehtësi	MWh	24,801.72	19,310.07

Në sezonin 2023/2024, NQ Gjakova synon të filloj prodhimin e energjisë termike nga sistemi i kogjenerimit. Pjesa e mbetur e kërkesës për ngrohje do të furnizohet nga kaldajat e biomasës të NQ Gjakova (HoB).

Në bazë të Aplikacionit tarifor dhe Pasqyrave rregullativ (Pasqyra E – G1, G2 – Pasqyra Teknike), NQ Gjakova vlerësojnë se sistemi i kogjenerimit do të prodhoj energjisë termike për ngrohje me sasi 15,540 MWh, energjisë elektrike me sasi 4,752 MWh, dhe 1,828 MWh shtesë do të shpërndahen në ftohësin e nxehtësisë. Gjithashtu, NQ Gjakova supozon se sistemi i kogjenerimit ka një efikasitet prej 85%.

Në mungesë të të dhënave historike, këto vlera nuk mund të verifikohet nga ana e ZRRE, dhe konsiderohen si të sakta për këtë periudhë tarifore.

Prodhimi i energjisë termike të mbetur prej 3,770 MWh parashihet të mbulohet nga kaldajat e biomasës (HoB), me efikasitet të paraparë prej 80%.

Llogaritja e kërkesës për biomasë nga NQ Gjakova bazohet në një energji specifike të biomasës prej 3.1 MWh/ton.

Tabela 9: Kërkesa e vlerësuar për biomasë për NQ Gjakova SH.A., në sezonën 2023/2024

	Njësia	Vlerësuar nga NQ Gjakova	Vlerësuar nga ZRRE
Përdorimi i biomasës nga kogjenerimi (CHP)			
Nxehtësia e eksportuar në rrjet	MWh	15,540	15,534
Nxehtësia e shpërndarë në ftohësin e nxehtësisë	MWh	1,828	1,828
Energjia e marrë nga turbina	MWh	4,752	4,752
Prodhimi total i energjisë	MWh	22,120	22,120
Efikasiteti i CHP	%	85%	85%
Energjia e biomasës që do të prokurohet për CHP	MWh	26,024	26,024
Përdorimi i biomasës nga kaldajat e biomasës (HoB)			
Nxehtësia e prodhuar nga HoB	MWh	9,261	3,770
Efikasiteti i HoB	%	80%	80%
Energjia e biomasës që do të prokurohet për HoB	MWh	11,576	4,713
Total Energjia e biomasës që do të prokurohet	MWh	37,600	30,736
Përmbajtja kalorike e biomasës	MWh/ton	3.1	3.1
Nevojat totale për biomasë	ton	12,129	9,915